

НА КОЈА ВОЗРАСТ ДЕЦАТА ПОЗНАВААТ ДЕКА ПЛАГИЈАРИЗМОТ НЕ Е ВО РЕД?

За да го видат плагијаризмот (присвојување туѓо авторство) како што го гледаат возрасните, децата мора да комбинираат неколку делови од сложувалката: мора да разберат дека сите немаат пристап до идеите, дека луѓето можат да создаваат сопствени идеи и дека крадењето идеи е погрешно како и крадењето на физички предмети.

Постојат многу истражувања за тоа како децата го разбираат поседувањето материјална сопственост, кои покажуваат основно разбирање веќе на две годишна возраст. Во првата систематска студија од ваков вид, Кристина Олсон и Алек Шо од Универзитетот „Јеил“ го истражуваат детското разбирање на сопственоста на идеи.

Преку три студии, Олсон и Шо им презентирале на децата на возраст меѓу три и единаесет години илустрации и видеа со кукли во кои два лика смислуваат сопствена идеја за тоа што да цртаат во училница или едниот лик го ископирал тоа што другиот го нацртал. На возраст од 5-6 години, децата демонстрирале помалку наклонетост кон ликовите што копирале и ги оцениле како „полоши“. Како причина за ваквите негативни оцекни го навеле тоа што децата го ископирале цртежот. „Овие резултати покажуваат релативно софистицирано разбирање на идеите уште на возраст од 5 години“, велат истражувачите.

За споредба, 3 до 4 годишните деца не ги оцениле ликовите што копирале идеи како помалку сакани или полоши од оние што сами дошле до идеја. Во контролната група, децата на оваа возраст дале негативни оценки за ликовите што украде физичка сопственост, што укажува на тоа дека резултатите со крадење на идеи не биле такви како резултат на тоа што децата не ја разбираат скалата за оценување или не внимавале на инструкциите.

Потребни се понатамошни истражувања за да се дознае дали децата помали од четири години не го разбираат концептот за оригинални идеи или дали сè уште не препознаваат дека да се краде идеи е погрешно (или двете). Исто така сè уште не е јасно што го поттикнува разбирањето во оваа област – дали е тоа одраз на когнитивниот развој или можеби има врска со изложување на формални правила за препишување во училиште. „Се надеваме дека нашите концепти за идеите се уникатни и дека ќе мотивираме понатамошни истражувања, заклучуваат истражувачите.

Изворниот текст може да се најде на: <http://digest.bps.org.uk/2010/09/by-what-age-do-children-recognise-that.html>